

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általános katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófnak 1895. márc. 6-án

Előfizetési árak:

Egészévre 12 korona, félévre 6 korona, negyedévre 3 korona.

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.

Ár: 10 fillér.

Kiadóhivatal: DEBRÉZENYI GYULA KÖNYVVYOMDÁJA (István-utca 4. sz.)

Sivár politika.

Ausztriában élet-halál harc folyik a nemzetiségek között. Bátor férfiak, népképviselők küzdenek a nép jogaiért s ez ádáz küzdelem hullámai fölcsapnak egész a császári trónusig.

Nálunk? . . . csendes minden.

Ausztriában képzelt vagy valódi jogokért megfenyegetik czudar illojalitással a koronát, s hogy jogaikat kivivják, oda kiáltják a bámészkodó Európának: „Fiat juszticia, aut pereat mundus!“ és döngetik az egyesült birodalom alapjait, két kézzel esnek neki, hogy megingassák, hogy ledöntsék. Nem törődnek azzal, hogy a romok őket is eltemethetik; készek elveszni, de a jogaikért megindított harcot föl nem adják.

Nálunk? . . . csendsen alszik minden.

Ausztriában cseh, osztrák és horvát ügyvédek verik arcul a magyar alkotmányt, pocskolják nemzeti törekvéseinket delegációban és mindenütt, s lomha tömegnek nézve bennünket, meg-meg öklöznek.

Nálunk azért minden csendes.

Sivár, szomorú a kép, mit politikai életünk nyújt. Nem azért sivár, mert semmit sem teszünk. Nem. A semmittevés csak látszólagos. Hogy nyüzsg, hogy zsong nálunk az élet, ha mikroszkopon a politika kulisszái mögé nézünk. . . . Mikroszkop kell hozzá, mint a vizezsebben nyüzsgő élet vizsgálatánál; de evvel aztán tisztán látjuk azt a sivár képet, melyet politikai életünk nyújt.

Látjuk, hogy az a lelkesedés, mely Széll Kálmán politikáját, egyéniségét kísérte oszladozni kezd, az ő egyénisége által garantált rendszerváltoztatásba vetett remények elsárgulnak és mindinkább erőse vergődik a köztudatban ama vélemény, hogy minden marad a régi rendszerben.

Látunk elkeseredett belső harcot, mely egész csendben foly a kormánypárton, úgy mint az ellenzéken. Foly a harc nem nagy eszmékért, nem jogokért — foly a harc egyszerűen a kenyérért, vagy a mint mondani szokás a husos fazékért. Bánffy huszárjai a parlamentben aggódva néznek a jövőbe. Összes vagyunk a mandátum — mi lesz velük az új választásoknál? Kétségbeesve keresik az új vezért, ki nekik a jövőben is biztosítsa kenyerüket. Ott állnak mellettük azok, a kik pénzen vették a mandátumot és ennek révén a jövődelmező politikai tiszteket, czimeket, rangot, méltóságot. Csendben meghuzódva, de meg nem szünő aknamunkát fejtenek ki, hogy

minden jobb törekvésnek útját vágják és lehetetlenné tegyék azokat, kik az önérdéken kívül a hazát szolgálják, s annak jogaiért is küzdenek. Arulkodás, leleplezés, bűn, erény — becsület, hazafiság forrong a kulisszák mögötti boszorkány konyhában, s ki ma vigyorogva örült ellenének letiprásán, holnap öt árulják be, s tesszik lehetetlenné.

Látjuk, hogy a helyzetet annyi nemes törekvéssel megjavítani igyekező miniszterelnök állását miképp igyekeznek tarthatatlanná tenni, s e törekvések sötételkű fővezére, mint a mérges pok visszavonulva hálója sötét üregébe — miként ragad meg minden alkalmat, hogy minél több aknát rakjon a miniszterelnök alá, melynek vezetéket Bécsben lehet meggyújtani. Ha eljön az idő — meggyújtja a vezetéket és a kaján fővezér újra megfogja ragadni a hatalmat. Mert nagyon csalódik az, ki azt hiszi, hogy Tisza Kálmán rendszerét a törvény, jog és igazság pusztá emlegetésével meglehet buktatni. Nem; ököl kell ahhoz. Ha Széll Kálmán fellépése után gyorsan keresztülvitt választással megkérdezte volna a nemzetet, hogy annak közvéleménye mondjon ítéletet Tisza és Bánffy rendszerre fölött: ma már csak hirből ismerenék egy átkos rendszert és Magyarország ügyeit tisztességes parlament intézné, s Széll Kálmán miniszterelnöksége a nemzetben talált volna oly szilárd alapot, melyet respektálnának Bécsben is. Az erélyes epurációt azonban elmulasztotta Széll Kálmán és ezzel elveszítette lábait alul a talajt. Bécsben tehetetlen a katonai tulkövetelésekkel szemben — tehetetlen pedig azért, mert a régi rendszer vezére még szorosabbra fűzte a viszonyt katonáékkal, s a miniszterelnök legkisebb ellenállására fölrobbanthatják alatta az aknákat.

Semmivel sem nyújt vigasztalóbb képet vidéki politikai életünk. A bukott rendszer vezeterei a legügyesebb taktikával szőtték meg alatt azt a hálót, melylyel a választókerületeket megfogják. Egész csendben készenlétbe helyezték a protestantizmust azok, kik bennünket vádolnak azzal, hogy bevisszük a vallást a politikába.

A múlt év vége felé jelent meg egy bizalmas körlevél szerényen meghuzódva egy felhívás alakjában, mely vészkiáltás a protestánsokhoz, hogy sorakozzanak s egyszersmind felhívás a protestáns pártokhoz, hogy ne engedjék megdőlni a protestantizmus hatalmát, mely eddig egyedül mentette meg a hazát — és

szálljanak sikra a Béccsel szövethető ultramontanizmus sötét törekvései ellen. És mégis e jó atyafiak vádolnak bennünket.

A protestánsok igenis bevitték a felekezetiiséget a politikába — s az összetartozás eszméje fűzi őket össze minden téren — míg mi — lemaradtunk minden térről.

Sivár és kietlen politikai életünk képe, s nincs benne egy vigasztaló pont, hol a szem nyugtot találna. Künn a legnagyobb vehementiával küzdenek a nemzetiségek jogaikért — mi elveszni hagyjuk azokat is, miket birunk.

Bizony szomorú kép ez.

Városi közgyűlés.

Székesfejervár szab. kir. város törvényhatósági bizottsága e hó 29-én tartotta rendes havi közgyűlését báró Fiáth Pál főispán elnöklése alatt. A rendkívül élénk lefolyású közgyűlésről következőkben számolunk be olvasóinknak:

Mintán a jövő közgyűlés február 26-ára tüzetett ki, Tóth István főjegyző felolvassa a pénztári napibiztosokra vonatkozó miniszteri leiratot. Az októberi közgyűlés ugyanis Koröcs István biz. tag indítványára szótöbbséggel kimondotta, hogy a pénztári napibiztosok intézményét megszünteti, mely határozatot azonban a polgármester megfellebbezte. A fellebbezésnek a miniszter helyet adott és a közgyűlés határozatát megsemmisítette azon indoklással, hogy ezt a kérdést nem lehetett a költségvetésnél elbírálni, mivel előbb módosítani kell a szabályrendelet idevonatkozó intézkedéseit. Ehez képest a bizottságot új határozat hozatalra utasítja.

Koröcs István kétségbe vonja a miniszter indokainak jogosultságát. A szóban forgó határozatot a közgyűlés alapos megfontolt tárgyalás után mondta ki, a mit az a körülmény is igazol, hogy e kérdésnél harmas indítvány tüzetett s ugyanannyi szavazás történt. A polgármester látta, hogy a közgyűlés követelte a napibiztosok megszüntetését, mely által a költségvetésből egy teljesen felesleges 2750 koronás tétel törölve lett, mindazonáltal ellentétbe helyezte magát a megnyilatkozó közvéleménnyel, melyet neki mint tisztviselőnek respektálni kellett volna. (Ugy van!) A polgármester eljárását különben a következő történésekkel jellemzi: Mikor ő (Koröcs) a 11. árvaszéki ülnöki állás szervezése ellen felszólalt, a polgármester omlant hozzá és azt mondta, hogy „ha takarékoskodni akarsz, indítványozd inkább a napibiztosok megszüntetését . . .“ (Általános esodálkozás.) Erre most, minden egyéb megjegyzés helyett Kistaludyt ezíttálja, némi változtatással:

„Hej, maholnap az igaz szó, Ritka, mint a fehér holló!“

Havranek József polgármester meg nem foghatja, mert ne helyezhetné magát ellentétbe némely emberek véleményével. 21 szavazat ellen 26 szavazattal mondotta ki az októberi közgyűlés a napibiztosok megszüntetését. Így nem lehet a közvéleményre hivatkozni. (Ellenmondások.) Az intézmény fentartását a szigorú ellenőrzés szempontjából szükségesnek látja (Itt a polgár-

mester, úgy látszik, elfelejtette, mit tanácsolt annak idején Kovács Istvánnak) s neki ily értelembe kell állást foglalni. (Pénzes Imre közbeszólt: Tegyé-ingenyen!) A mi a díjtalan szolgálatot illeti, ő azt lélekemelőnek tartja, de az is bizonyos, hogy sokszor nem lesz ott senki. (Felkiáltások: Birságolják meg!) Bizza meg a közgyűlés a tanácsot, hogy a szervező-bizottság több tagját és Kovács Istvánt egy értekezletre hívja meg, melyen a kérdést behatóan megvitattva, természetesen javaslatot a közgyűlés elé, végleges határozat hozatal végett.

Tóth Artur: A miniszter furcsa megokolásában azt mondja, hogy ez nem külön indítvány, csupán a költségvetésre tett észrevétel volt. Akármi volt, nem áll-e jogában a közgyűlésnek, hogy egyes tételeket kitöröljön abból? Baj lenne, ha ez az illetén beavatkozás többször ismétlődne. Különben ő is a birságolás mellett szól, egyébként pedig hozzájárul a polgármester indítványához.

Az indítványt a közgyűlés elfogadja. A gazdasági munkás közvetítéssel a gazdasági tanácsos bizatik meg.

Több kertaljai lakosnak telek megváltási kérvényét a jövő közgyűlésen fogják elintézni. A fűszkoláról szóló szabályrendeletre a miniszter több megjegyzést tett, melyekhez képest a szabályrendelet megfelelően módosított.

A sárcsa-utcai lakosok, a hatóság minden figyelmeztetése dacára, évek óta következetesen terjeszkednek a Sóstó felé, mindig többet foglalván el a város tulajdonát képező területekből. A tanács, tekintettel ama körülményre, hogy a bitorolt telkek már telekényyelve vannak, ajánlja, miszerint azok az illetőknek megfelelő összegért (□ ölenként 1 frtjával) átengedessenek. Ennek elintézése is a következő közgyűlésre marad.

A csapatkórház építésére vonatkozó vég-számolás tudomásul vétele után a házi pénztár megújításáról szóló bizottsági jelentésnél Kovács István figyelmébe ajánlja a bizottságnak, hogy hasonló alkalmakkor a pénzkönyveket is magukkal vigyék s a tételekkel pontosan összegegyeztessék.

Bárá Földi Pál főispán megjegyzi, hogy az ilyen figyelmeztetések sértik a bizottságot.

Pénzes Imre: Ez nem sértés, nem gyamsítás, mert mindenkinek jogában áll hozzászólni. Kovács helyesen szólt s a vízvíváros polgárai mindnyájan büszkék Kovács Istvárra. (Eljenzés.)

Kovács István tudomásul veszi a főszámvévo megnyugtató választát, de egyben kijelenti, hogy a vizsgálatról szóló összes iratokat átvizsgálni lehetetlen. Ezért nem érdemel megrovást. (Nagy éljenzés.)

Pénzes Imre: A Seidel-korszakban is mindig azt mondták a vizsgálatoknál, hogy minden rendben van. Helyesli Kovács felszólalását. (Megújuló éljenzés.)

Nagyobb megnyugtató Lipesey Lajos I-ső aljegyző felolvassa a pénztár vizsgálat jegyzőkönyvét, mely szerint minden rendben találtak.

A tanács jelenti, hogy az Erzsébet-tiget rendezését a tavaszra befejezik. A még hátralevő építkezésekhez, a lebontandó „piros alma” épület anyagát fogják felhasználni.

A nád úrát 100-anként 20 koronában állapította meg a közgyűlés.

A tízoltó-intézmény fejlődése a biztosító társaságoknak eminens érdeke lévén, a törvényhatóság oly értelmű felterjesztést intéz a miniszterhez, hogy az o társulatokat a tízoltóság támogatására buzdítsa.

Elénk vita fejlődött ki a vízvezeték hirdetett pályázat feltételeinek módosításánál, melyeket lapunkban már részletesen ismertettünk.

A polgármester komolyan óhajtja e fontos kérdést tárgyalni. A feltételek módosítása felette szükséges volt, mert a múltban hirdetett pályázat eredménytelen maradt. A Vállalkozók Lapjában egy éleslangu cikk jelent meg, melynek írója meglehetősen nevétségés színben tűntette fel a dolgot s azon meggyőződésének adott kifejezést, miszerint nem akad olyan „gimli,” a ki e minden hasznot kizáró és teljes felelősséggel járó vállalatot elfogadja. Éreztük, hogy e maliciózus cikk valóban igazat mondott. A napi fogyasztásra első ízben kívánt 3000 köbméter víz is felényire szállíttassék, mely esetben

egy személyre naponként 50 liter jutna. Így van ez Győrben, Pozsonyban és N.-Szébenben, tehát nekünk is elég lesz. Kéri, hogy fogadják el a jelzett módosításokat s bízzák meg a vízvezeték nagybizottságot, hogy ez értelemben új pályázatot hirdessen, de csak akkor, ha a pénzpiacz viszonyai jobbra fordulnak. Egyben az aszálvölgyi víztartó megnyitását ajánlja. (Helyeslés.)

Kovács István keveli az 1500 köbméter, mely csak azért szállítottat le ennyire, mivel kiderült, hogy nem lehet elegendő vizet kapni. Megérhetjük, hogy annak idején minden liter vizért külön folyamodványt kell beadni a hatósághoz. (Derűtség.) A többi módosítást azonban elfogadja.

Winkler Vilmos főmérnök szerint a vízgyűjtés kerül sokba. Egyébként a számmal ne törődjünk, mert a vállalat költségeit vállal, hogy elegendő vizet szállít. A városnak sem érdeke, hogy felesleges költsékesbe verje a vállalkozót.

Rauscher Béla: Ha a vállalkozónak jótállnia kell a szükséges mennyiségért, akkor soha sem kapunk vállalkozót. Ime: Pécsent nemrég bővítették a vízvezetékét s ma már a fürdőket is lezárták a vízhiány miatt. Mivel a városnak igen fontos érdeke, hogy a vízvezeték létesüljön, nem szabad visszaradni a pénzaldozatoktól. Ha a Révy brosúrájában foglaltak megfelelnek a valóságnak, akkor ajánlja, hogy a város csináltassa meg azt a 25.000 forintra tervezett vízgyűjtő galériát. A vállalkozó majd megtéríti azt a költséget.

Lasits Istvánnak csak úgy kell a vízvezeték, ha a pótdát nem emelik. De még ez esetben se legyen kötelező a bevezetés.

Sok szó esett meg a polgármester által említett 150 méteres medence megnyitásáról, melyre névze elfogadták a polgármester indítványát, hogy t. i. a főmérnök előbb arról költségvetést készítsen s csak azután határozzanak a megnyitásról, ha már ismerik a költségeket. Így ez is a februári közgyűlésre halasztott. Mivel pedig most már kétségtelenül bizonyos, hogy az Aszálvölgyben van víz — akármennyi, de van, — a közgyűlés kimondja hogy a vízvezeték lelkes apostolának, Dieballe Györgynek nyolcz évvel ezelőt lett kauziója (?) visszaadassék.

A megyei kórháznak az aggintézet céljaira leendő megvételét a közgyűlés helyesli, azonban e kérdés érdemleges tárgyalása a jövő közgyűlésre halasztott. De mivel az alispán sürgős választ kér az ajánlata, a városatyák rövid eszmecsere után kimondták, hogy az alispánt értesítik a kelvező — hangulatról, melylyel a vétel eszméje fogadtatott.

Következett a polgármester indítványa a Peuser-féle rózsaszigeti firdőkert megvételéről, mely most árverésen kívül 10—11.000 forintért megszerezhető lenne. A polgármester bőven és helyesen megindolt előterjesztésében lelkesen ajánlja a városra névze rendkívül előnyös üzletet. Ennek a vételnek egyuttal az lenne a célja, hogy a város így lassankint az egész szigetet megszerezhetné, hogy azon a kedvező fekvésű, pormentes helyen idővel nagyobbabszábn üdülőhelyet létesítsen. (Helyeslés.)

A polgármester megbízást kér a tárgyalásokra vonatkozólag.

Tóth Arthur ellenzi a tervet. Kicsinyli a helyet akhoz, hogy nagyobb közönség szórakozó helye lehessen. De másrészt fél a csekélynek jelzett összeg megnövekedésétől is mint ezt hasonló esetekben már gyakran tapasztalta.

Dr. Rádai Lajos elkészített tervhez szívesen hozzászól, de ilyen elvi jelentőségű megbízatáshoz hozzá nem járult.

Laufenauer Ferenc azt állítja, hogy várják be, míg az érdekeltek maguk tesznek ajánlatot a városnak. (Helyeslés.)

A közgyűlés végül megbízta a polgármestert, hogy az érdekelteket hívja fel ajánlattételre, mely azután a februári közgyűlés elé lesz terjesztendő.

A vita legérdekesebb része még csak ezután következett. Arról volt szó, hogy hol helyeztessenek el az árvapénzek? Ezt a kérdést szokás szerint minden évben fölvetik, de eddig pusztán forraságnak tekintették, mert rendszeren a régi városi takarékpénztárban hagyták a 300,000

frtot megközelítő összeget. Most azonban, hogy a kamatlatat leszállították, a helyesen felfogott közérdek úgy kívánja, hogy ha lehetséges, minél hasznosabban gyümölcsöztessek az árvak pénzt. A főszámvévo versenyajánlatokra kért pályázatot kitűzteni, mely ha eredményre nem vezetne, az összeget, mely az egyéb, hasonló módon elhelyezett pénzekkel együtt 600,000 frtra rug, jövődelmező állampapirokba óhajtja fektetni. Javaslatát kéri kiadni a pénzügyi szakosztálynak.

A polgármester az eddigi gyakorlathoz képest a régi városi takarékpénztárt ajánlja.

Dr. Rádai: Tekintettel kell lennünk a két fiatalabb intézet jó hirtverére, azért a megyei takarékpénztárt és a kereskedelmi bankot is fel-szólítandónak véleményezi. Mondja ki a közgyűlés, hogy mind a három intézetet egyformán megbízhatónak tekintik. Majd az ajánlatoknál meglátjuk, melyik ad többet. Esetleg fel is lehet osztani a kérdéses összeget.

Mohai Lajos főszámvévo helyesebbnek tartja, ha annál az egynél helyezik el, a melyik többet ad.

A kemény vitát, melyben majdnem az összes bizottsági tagok részt vettek, dr. Kerekes Lajos akasztotta meg azon fölfedezésével, hogy hiszen voltaképen nem is most, hanem csak a februári közgyűlésen kell e felől határozni. Így azután elfogadták a főszámvévo első indítványát, oly formán, hogy a pénzügyi szakosztály hirdessen versenyajánlatot s a nevezett három intézettel való tárgyalásairól a jövő közgyűlésnek jelentést tegyen.

Fürész József rendőrbiztos részére 240 korona pótlji megszavaztatott.

Bognár István városi kövező szerződését egy évvel meghosszabbítják.

A volt vízvívárosi vezetőtanító özvegyének, Gyurtsik Mártonnának kérelmére, néhai férje betegsége alatt, ez év január havára fölvevtt előleget a közgyűlés elengedi.

Végül a polgármester jelenti, hogy a városi pénztárban ezidőszert csak 12.000 korona van, mely nem elég a febr. elsején teljesítendő fizetések fedezésére. A közgyűlés hozzájárul, hogy a még szükséges összeget az aggintézeti, esetleg az árvaházi pénztárból kölcsön vegyék. A közgyűlés 1 órakor ért véget.

UJDONSÁGOK.

— Családi esemény Kismartonban. Herceg Esterházy Miklós szül. Cziráky Margit grófnő csütörtök éjjel 11 órakor a kismartoni várkastélyban egy egészséges leánygyermekkel ajándékozta meg tétjét Esterházy herceget. A hercegnő, valamint az újszülött is a körülményekhez képest jól érzik magukat. A hír általános örömet keltett. Az örvendetes esemény alkalmából a hercegné édesanyja Cziráky Antal grófné napok óta a kismartoni várkastély vendége. Az illustris család legelső sarját e hó 29-én tartották keresztvív alá nagy szülői: Cziráky Antal gróf és neje. A boldog apa ez alkalomból Sopron sz. kir. város, Kismarton, Felső-Kismartonhegy s Léka szegényeinek 800—800 koronát, Alsó-Kismartonhegy és Kismartonváralja szegényeinek 200—200 koronát, a felső- és alsó-kismarton-hegyi óvodáknak 200 koronát adományozott. Tegnap keresztelték meg az újszülött hercegnőt, ki a keresztelésben Mária, Rózsa, Lujza, Alice, Pauline nevet kapott. A keresztelő a herceg Esterházy és gróf Cziráky család tagjainak, az udvari papságnak, a tisztségnak és a ház összes alkalmazottainak jelenlétében ment végbe. Varits esperes gyönyörű magyar szónoklattal zárta be a szertartást.

— Görgey Artur Székesfehérváron. A magyar szabadságharc fővezére, Görgey Artur tegnap unokaöcsoce, Görgey Vincze honvédtábornok látogatására Székesfehérvárra érkezett. Görgey Artur, mint értesülünk, hosszabb ideig lesz a tábornok vendége.

— **Választás a megyénél.** A vármegyénél megfűresedett árvapénztári ellenőri állás a jövő hétfőn tartandó közgyűlésen lesz betöltve. A mennyire az előjelekből következtetni lehet, szinte bizonyosra vehető, hogy ez állásra *Skakál Antal* árvapénztári könyvelőt fogják megválasztani, ki ama tizenhat esztendő alatt, melyet a vármegye szolgálatában töltött el, erre nem közönséges érdemeket szerzett. Magunk távol állunk minden korteskedéstől s e megjegyzésünkkel azt hisszük, csupán a közvéleménynek adunk kifejezést.

— **A „székesfejvári katolikus kör“** f. évi február hó 2-án, azaz pénteken d. e. 11 órakor a zirc. cist. rend főgymnasiumának dísztermében rendezte évi közgyűlést tartja, melyre a kör tagjai tisztelettel meghívatnak. A közgyűlést megelőzőleg d. e. fél 11 órakor a zirc. cist. rendház templomában szent mise fog tartatni, melyen a kör t. tagjai testületileg vesznek részt. A közgyűlés tárgysorozata: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés. 3. Pénztári jelentés. 4. Számvizsgálók jelentése s ennek alapján a felmentvény megadása. 5. Előterjesztése a folyó évi költségvetésnek. 6. Világi alelnök választása. 7. Indítványok. 8. Elnöki zárszó.

— **Tiszújítás.** *Lucasberényben* e hó 27-én választották meg az új községi előjáróságot. A nagy érdeklődés közt folyt választás eredménye a következő: *Biró: Mohl Ferencz, törvénybíró; Hartal Mihály, adószedő; Meiszer János, pénztáros; Heresy Sándor, közgyám; Turi István, esküdték; Spindler János, Bori Pál, Krenai Ádám, Helfer Pál, Bodó Mihály, Krell János, Bori György, Weisz Gyula.*

— **Táncvizsgálat és sorsjáték.** A székesfejvári „izr. nőegylet“ és az „izr. krajczár egylet“ saját pénztára javára zártkörű táncestélyt rendez február hó 10-én a „Magyar Király“ szálloda termeiben. A táncestélyre a meghívókat már szétküldötték. A mulatság iránt már most is nagy az érdeklődés. A rendező ifjuság nagyban buzgólkodik a mulatság sikerén és érdekes meglepetésekkel fogja az estélyt élvezetessé fenni. A rendezőség fölkeri azokat, kik tévedésből még nem kaptak meghívót, sziveskedjenek öv. *Hahn Jakabné* urnához (Megyeháztér 4.) fordulni. Ez alkalomból megemlítjük, hogy a kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy a nevezett egyesületek e hó 4-én, saját czéljaikra, tárgysorsjátékokat rendezhessenek és tekintettel a sorsjáték humanus czéljára, a nyeremény adót 2400 darab 40 filléres sorsjegy után 2 1/2 %-ban, illetve összesen 50 koronában állapította meg.

— **Szobor-szentelés.** *Agárdról* írja levelezőnk, hogy ott vasárnap lélekemelő ünnepély folyt le a grófi park kápolnájában. *Gróf Nádasdy Ferencz* kegyuraság ugyanis két gyönyörű szobrot ajándékozott a templomnak Jézus szt. Szivének és a boldogságos Szűz szt. Szivének szobrait. *Krizsány János* kerületi esperes benedíkalta a szobrokat s ugyanúgy mondott szt. misét, melynek végzetével *Belezny István* velencei plebános nagyhatalásu szentbeszéddel hívta fel a távol vidékekről is összesereglett híveket Jézus szentséges szivének tiszteletére. A hitéletnek megerősítése és a szt. Szjv tiszteletének előmozdításában nem kevés érdemeket szerzett *Répszky Ferencz* plebános, kinek buzgólkodása folytán részestültek az agárdi hívek a szivet és lelket emelő ünnepségben is.

— **Építőiparosok kongresszusa.** A Magyar Építőmesterek Egyesületének kezdeményezésére, a folyó évben az építőiparosok sérelmeit, valamint a munkások és munkadók közötti jogviszonyt szabályozzák. Az előkészítő bizottság a kongresszusra fölhívását most becsajjtotta ki. A kongresszus tárgysorozata a következő: építőipari törvény alkotása, országos műszaki tanács felállítás, építőipari perek gyorsabb lebonyolítását tervező intézkedés, országos építésügyi törvény életbe lépése, adóreform, építőiparosok érdekében megvédése a középítkezéseknél, építőipari követelések biztosítása magánfelekkel, munkaadók és munkások közötti jogviszony rendezése, beteg-

segélyezése és baleset elleni biztosítása, iparkutatás rendezése, tanoncoktatás, pallér és mesterképzés, a házas-kedvezmény kiterjesztése új építkezéseknél, építőipari szövetezetek létesítése állami támogatás mellett, építőiparosok nyugdíjügye, védekezés a tisztességtelen verseny ellen, építőiparosok országos szervezete. A kongresszus-előkészítő bizottság a Magyar Építőmesterek Egyesületében (Budapest, IV., Ferencziek-tere, Ferencziek bazára, II. em.) tartja üléseit s az érdeklődőknek szivesen ad felvilágosítást.

— **Müncheni magyarok kérése.** A müncheni magyar segélyező-egylet kérvényt intézett a városi hatósághoz az iránt, hogy a Münchenben élő szegény sorsu magyar iparosokat, valamint a festészeti akadémia segélyre szoruló látogatóit némi pénzbeli segítségben részesítse.

— **Ongyilkosság.** *Lendvay Géza* hajdumegyei gazdatiszt, f. hó 26-án az éjfélelőtti vonattal szülőinek látogatására *K-Nyírtre* érkezett. A kora hajnali órákban bezörgetett szülői lakásába és az elősiető szolgáló leánynak azt mondta, hogy küldje ki édes anyját. Mire ez ruhát öltve magára, kilépett a szobából, a folyosóról egy tompa durranás hallatszott és az erőteljes fiatalember revolverével magát szíven találva, reája hajló ányjának csupán e szavakat susoghatta már: „rég itt járkálok“ és élettelenül terült el a folyosó kövezetén. Az erős, egészséges és szép fiatal ember borzasztó tettének okát többfelé keresik. Valószínűleg a könnyelmű életmód egyik áldozata ő is, mint az öngyilkosok legtöbbször. Szülői gazdagok és ha derék atyjának példáját követve, komoly munkának szentelték éveit, egy egykor szép örökségen osztozhattak volna a boldogtalan egyetlen örökösársával *Béla* fivérével. — A köztisztletben álló szülők iránt általános a részvétel, a mely imponáló módon nyilvánult a vasárnap d. után végebe ment temetésen; temérdek nép vette körül a szerencsétlen ember koporsóját, melyre a kétségbeesett ifjú özvegy könnyei omlottak legsűrűbben.

— **A vízárosi kath. kör** táncmulatsága alkalomával felülfizetni sziveskedtek: *Válenovics Mihály* 6 kor., *K. Horváth István* 4 kor., *Pénzes Imre, Stolzenberger Ferencz, Flaskár József, dr. Kneiffel Ferencz, Molnár Lajos* 2—2 kor., *Világossy Károly, Kéri Ferencz, Jelinek Antal, id. Jakosits János, Bilkei Ferencz, id. Streit Ferencz* 1 kor. 40 fill., *Hérics Ferencz* 1 kor. 20 fill., *id. Hufnagl György, Vágner Ede, Tomann Antal* 1—1 kor., *Stéger Péter, Rédei József, Fodor János, Lukátsy Antal* 80 fill., *Dornis István, Raáb József, Kreutz János* 60 fill., *ifj. Jakosits János, Lerf Ignác, Ráner István, Schmeck Ferencz, Schmeck János, Einhorn István, Piros István, Beke István, Málics József, Jakosits Sándor, Schmölez József, Fekete Antal, N. N. 40 fillér, id. Szabó József, Szilágyi János* 20 fill., *N. N. 20 kor. Dr. Steiner Fülöp* megyés püspök ez alkalommal a kör czéljaira 20 koronát kegyeskedett adományozni. Isten fizesse meg!

— **A nyomdász sztrájk.** A sztrájkoló nyomdások, úgy látjuk, hiába fáradoznak azon, hogy a hozzájuk nem csatlakozott néhány szédőt közzibök édesgessék. Vasárnap két izgató jött Budapestről s ezek a *Csitári-féle* nyomdában dolgozó szédőket ígéretekkel, majd fenyegetéssel akarták a munka elhagyására kényszeríteni, de sikertelenül. Ugyan e napon a rendőrség tudomást szerzett arról, hogy a sztrájkolók egy magánházaiban gyűlést szándékoznak tartani, melyre *Csitári szédőt* is meghívták. *Polczor Péter* rendőrkapitány estefelé a jelzett házat rendőrökkel vétette körül, s később egy rendőrbirtossal maga is oda ment, de a remélt fogás elmaradt, mert a sztrájkolók megneszelvén a dolgot, idejében szétbontak. Ez ideig még semmi kilátás nincs arra, hogy a nyomdatulajdonosok és a sztrájkolók között békés megegyezés

jöhessen létre. — A *Debreczeni-féle* nyomdát, hol lapunk készül, egyáltalában nem érintik a sztrájkal járó zavarok, mert *Debreczeni Gyula* első volt, a ki elfogadta a munkások feltételeit.

— **A mértékhitelítés.** A kereskedelemügyi miniszter tervbe vevén a mértékhitelítés rendjének újraszervezését, most körrendeletben hívja fel a hatóságokat, hogy a vállalkozókkal jövőben kötendő szerződéseket oly módon szövegezzék, hogy azok három havi felmondás mellett minden kárpótlás nélkül felbonthatók.

— **Ítélet.** A székesfejvári kir. törvényszék *Nemes Mari* baracsi illetétségű 21 éves ceszléleányt a *Bakter Horváth József* kárára elkövetett lopás miatt 2 havi fogsázbüntetésre ítélte. Az ítéletet a kir. tábla, valamint a kuria is helybenhagyta.

— **Le a hernyókkal!** A rendőrfőkapitány hirdetőnyomán hívja fel a szálló, illetve kerttulajdonosokat, hogy a telkeken levő fákat és bokrokat a kártékony hernyóktól, illetőleg hernyó fészektől és lepke tojásoktól legkésőbb f. hó végéig megtisztítani s az összegyűjtött hernyókat, hernyófészkeket és hernyó tojásokat elégetni törvényesabba kötelességüknek ismerjék, mivel ellenkező esetben kénytelen leszzen a rendőr hatóság az idézett törvény 93. és következő §§-ai értelmében a mulasztók ellen a mezőrendőri kihágást folyamatba tenni s annak eredményéhez képest a megfelelő büntetéssel sújtani.

— **Állathiteleshelyek a megyében.** Lépiénészékesfehérvári j. Velence 1 u. Vesztesség: váli j. Bodmér 1 u. Takonykőz és bőrféreg: székesfehérvári j. Táz 1 u. Sertésvész: móri j. Bakony-Sárhány 22 u. sárbogárdi j. Alsó-Alap 40 u. Igar 47 u., Kálóz 1 p. székesfehérvári j. Nagy-Láng 5 u., Táz 1 m. váli j. Martonvásár 2 p.

Színház.

Az alvó fakírok. Nem tudjuk, a direktort, avagy a színügyi bizottságot kell-e hibáztatniunk azért a léha felfogásért, mely a repertoár összeállításában megnyilatkozik. Látunk-e valami komoly színművet, mely irodalmi értékkel bír, mely a lelket nemesen szórakoztatja? Volt ugyan mostanában egy, a *Bolond*: és lesz egy, a *Kuruczfarfag*: de ezek elvégre csak énekes darabok — hol a többi? Ha ebben a dologban teljesen a direktor ízlése és érdeke volna az irányadó, még akkor sem helyeselnénk ezt az állapotot, mert a színháznak talán még sem egészen e kizárólag az a feladata, hogy a eszenevész bohózatokat a közönséggel megismertesse. A színháznak, nevezetesen a miénknek, mely a nagyközönség tulajdona, erkölcsi és nemzeti missziót kell teljesítenie s ha eiről megfeleledkeznek, sőt a szellemi dekadenciát szolgálja, akkor elveszti tekintélyét, létjogosultságát. Hogy ilyenformán idejünk, az kétségtelen s ebben nem annyira a direktor, mint inkább a színbizottság a hibás, mely talán hónapok óta nem érintkezett Szalkaival a műsorra vonatkozólag. Vagy tegeye lelkiismeretesen a kötelességét ez a bizottság, vagy oszlojk föl és menjen Isten hírével, de ne ámítsa a közönséget azzal, hogy él és működik, mert annak semmi látzata nincs. Értse meg valahára, hogy a józanabb ízlésű publikum torokig van a városi életből importált számárságokkal és tisztességes színműveket óhajt azok helyett, mert a különben türethető operettelőadásokkal nem lehet teljesen kielégíteni az igényeit. Vagy a direktor szálljon magába és kissé több körültekintéssel állítsa össze a műsorát. Adjon kevesebb újdonságot, de értékeesebbet. Azonkívül ne igyekezzék társulatának tagjaival meggyűlöltetni a művészetet s ne zsarolja ki egyesek fizikai és szellemi erejét, míg másokat lankasztó

tétlenségre, vagy hozzájuk nem illő szerepek eljátszására kényszerít. Ime, például, *Gazdy Arankát* mostanában alig látjuk, vagy ha igen, akkor is azt hinnünk, hogy a néhai naiva, Horváth Aranka szerepét vette át; *Réti Lina* pedig *hat* egymásután következő előadásán énekel, a mi ellen ugyan a közönségnek nincs kifogása, de hogy mire vezet, a színházi, vagy akármelyik orvos a megmondhatója. Az egyik rossz tréfa, ha nem egyéb, a másik azonban lelketlenség. Vajjon meddig alszik még a színházi bizottság és meddig éllelmeskedik a direktor?

Eszter és Hámán. Ezt a zöld históriát, mely az egyik városligeti dalos színházról került hozzánk, szombaton mutatták be a fejérvári közönségnek és az éppen nem biztató fogadtatás daczára, másnap este, kénytelen-kelletlen, megismételték. Bizvást elmondhatjuk, hogy itt még egy darab sem bukott meg úgy, mint ez a „melodráma”, melyet minden félelmes komorsága mellett is — kikacagtak. Nem bántjuk a halottat, csak annyit jegyzünk meg, hogy igen kevesen voltak a temetésén.

Hétfő ismét nagyszámú közönség nézte végig a „*Bolond*” ötödik előadását. A szereplők dicséretes igyekezettel működtek. *Réti Lina* neve a darab sikerétől elválaszthatatlan, minden egyes előadás csak újabb bizonyítékát nyújtja annak a gyönyörtől csengő kellemes és hajlékony hanganyagának, annak a biztos és tiszta koloraturának, mely felett a mi kis Bimbillánk oly ügyesen rendelkezik. A közönség sűrű tapsai ma is minden egyes énekszám után szívesen ünnepezték a kifáradhatlan kis énekesnőt. A többiek: *Szalkay, Szentmiklósi, Kocsis, Krémer* a már említett jó alakítást nyújtották.

Felölös szerkesztő: Chay Antal.

Vasuti menetrend.

Érvényes 1899. október 1-től.

Budapest		Székesfejérvár		N.Kanizsa	
ind.	érk.	ind.	érk.	ind.	érk.
Szem. v. 6.50 reg.	9.01 d. e.	9.26 d. e.	1.40 d. u.		
Gyors v. 8.00 reg.	9.16 d. e.	9.21 d. e.	11.57 d. e.		
Szem. v. 1.30 d. u.	3.35 d. u.	3.45 d. u.	8.05 este.		
Szem. v. 4.25 d. u.	6.22 este.	6.32 este.	8.40 este.		
Gyors v. 8.00 este.	9.17 este.	9.22 este.	12.07 éjjel		
Szem. v. 9.25 este.	11.33 este.	11.33 este.	3.52 éjjel		

Nagy-Kanizsa		Székesfejérvár		Budapest	
ind.	érk.	ind.	érk.	ind.	érk.
Szem. v. 12.15 éjjel	4.16 reg.	4.24 reg.	6.23 reg.		
Gyors v. 5.47 reg.	8.27 reg.	8.35 reg.	9.53 reg.		
Szem. v.		7.05 reg.	8.58 reg.		
Szem. v.	9.30 d. e.	2.03 d. u.	2.35 d. u.	4.42 d. u.	
Szem. v.	2.00 d. u.	6.13 d. u.	6.23 este	8.33 este	
Gyors v.	5.03 este	7.48 este	7.58 este	8.20 este	

HIRDETÉSEK

felvételnek

kiadóhivatalunkban

jutányos áron

(Iskola-utca 4. sz.)

MEGHIVÁS.

A KAJÁSZÓ-SZENT-PÉTERI SEGÉLY-EGYLET

mint szövetkezet

1900. évi február hó 21-én, d. e. 9 órakor

(a ref. elemi iskola épületben)

tartandó

KÖZGYÜLÉSÉRE.

Tárgy:

- I. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság együttes jelentése az 1899. üzletév eredményéről.
- II. Mérleg átvizsgálása és az igazgatóság felmentése.
- III. 5 igazgatósági tag újból választása.
- IV. 5 választmányi tag kilépése s helyettök választása.
- V. Netáni indítványok.

*) Az alapszabályok 16. §-a értelmében a netáni indítványok 10 nappal a közgyűlést megelőzőleg az igazgatóságnak írásban bejelentendők.

DEBRECZENYI GYULA könyvnyomdája

— Székesfehérvár, Iskola-utca 4. sz. —

A „Fejérmegyei Napló” kiadóhivatala.

— Mindennemű nyomtatványok pontos és kifogástalan elkészítése. —

M i n d e n

a „Fejérmegyei Naplót” illető előfizetési és hirdetési díjak ide intézendők.